

گزیده‌ای از روش‌های تدبر در قرآن

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebait.ir

گزیده‌ای از روش‌های تدبر در قرآن

این کتاب براساس دو نیاز «شناخت فشرده از روش‌های تدبر در قرآن» و «چگونگی عمل همزمان با یادگیری قرآن» می‌خواهد تجربه‌ای را برای خوانندگان فهیم قرآن دوست فراهم کند تا در اثر چنین تجربه‌ای توان ارتباط ایشان با قرآن افزایش یابد. نیز بتواند آنها را به کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن سوق داده و تمایل به بررسی بیشتر هر یک از محورهای یاد شده در این کتاب را در آنجا در ایشان پدید آورد.

این کتاب در یک نگاه

مجموعه کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن، به صورت چند جلد به بررسی روش‌هایی برای فهم بهتر قرآن می‌پردازد. در آن کتاب‌ها گفته شد که تنظیم کردن شیوه‌های فهم قرآن به صورت روشمند باعث می‌شود که فرد از خطا و برداشت‌های نادرست دور شود. همچنین بیان شد که فهم و شیوه‌های فهم، به سوی عمل کردن جهتگیری شده‌اند و اگر تصمیم و عزم برای عمل کردن وجود نداشته باشد، چه بسا که فهم درستی از قرآن به دست نخواهد آمد.

یکی از مانع‌هایی که برای مطالعه و فهم قرآن وجود دارد، عجله است. انسانی که انگیزه فهمیدن و عمل کردن به قرآن را دارد، از اینکه ساعت‌ها و روزها و ماه‌ها برآیهای و سوره‌ای وقوف داشته باشد، احساس سردرگمی نمی‌کند؛ زیرا می‌داند به دنبال فهمیدن است و تا این فهم حاصل نشود دست نخواهد کشید.

با این وجود، از جمله مسئله‌هایی که در آموزش کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن دیده شد این است که افراد به اندازه کافی صبر ندارند تا به ترتیب مرحله‌ها پشت سر بگذارند و می‌خواهند به سرعت به انتهای کار برسند. از سوی دیگر مسئله دیگری که در جریان آموزش کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن دیده شد، دور بودن برخی از صحنه‌های عمل و وارد نکردن آیه‌ها و سوره‌ها در جریان واقعی زندگی بود.

این دو مسئله باعث شد تا کتاب پیش رو نگاشته شود. از یک سو، گزیده‌ای از روش‌های تدبر در قرآن را ارائه می‌دهد و از سوی دیگری سعی می‌کند آن وجه عملی که همواره در همه کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن به

گزیده‌ای از روش‌های تدبر در قرآن

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebait.ir

صورت آشکارتر یا ضمنی‌تر وجود را تأکید کند. تا برای کسانی که می‌خواهند بدون مطالعه کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن، آشنایی کوتاهی با آن پیدا کنند مورد استفاده قرار گیرد.

پیشگفتار

یکی از مانع‌هایی که برای مطالعه و فهم قرآن وجود دارد، عجله است. انسانی که انگیزه فهمیدن و عمل کردن به قرآن را دارد، از اینکه ساعت‌ها و روزها و ماه‌ها بر آیه‌ای و سوره‌ای وقوف داشته باشد، احساس سر در گمی نمی‌کند؛ زیرا می‌داند به دنبال فهمیدن است و تا این فهم حاصل نشود دست نخواهد کشید.

با این وجود، از جمله مسئله‌هایی که در آموزش کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن دیده شد این است که افراد به اندازه کافی صبر ندارند تا به ترتیب مرحله‌ها را پشت سر بگذارند و می‌خواهند به سرعت به انتهای کار برسند. هم‌چنین مسئله دیگری که در جریان آموزش کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن دیده شد، وارد نکردن آیه‌ها و سوره‌ها در عمل و جریان واقعی زندگی بود.

این دو مسئله باعث شد تا کتاب پیش‌رو نگاشته شود. از یک سو، گزیده‌ای از روش‌های تدبر در قرآن را ارائه می‌دهد و از سوی دیگر سعی می‌کند آن وجه عملی که همواره در همه کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن به صورت آشکارتر یا ضمنی‌تر وجود را تأکید کند. تا برای کسانی که می‌خواهند بدون مطالعه کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن، آشنایی کوتاهی با آن پیدا کنند مورد استفاده قرار گیرد.

موضوعی به نام عمل به قرآن، از آغاز نزول قرآن، امر روشنی بوده است. اگر نگاه کنیم می‌بینیم که وقتی در زمان حضرت رسول صلوات الله علیه و آله قرآن نازل می‌شد، مردم سراسیمه و با ولع آن را گوش می‌دادند و می‌دانستند باید پس از شنیدن آن به کاری همت گمارند. آنهایی که منافق بودند می‌ترسیدند که نکند حرفی و امری بر علیه آنها گفته شده باشد و آنها را رسوا کرده باشد و گاه به دلیل اینکه ممکن است آنها را به جهادی سخت فراخوانده باشد از ترس قالب تهی می‌کردند و آنهایی که اهل ایمان بودند با نزول آیات قوت می‌گرفتند و بر ایمان و عملشان افزوده می‌شد. وجود این شواهد نشان می‌دهد که در روزگار نزول قرآن، قرآن به زندگی مردم نزدیک بوده و امور آنها با آیات و دستورهای آن تنظیم می‌شده است. مردم در آن زمان

گزیده‌ای از روش‌های تدبر در قرآن

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

می‌دانستند که همه آیات به طور مستقیم یا غیرمستقیم زندگی آنها را تحت تاثیر قرار داده و از وضعیت قبل به وضعیتی مطلوب الهی سوق می‌دهد. رفته‌رفته با فاصله گرفتن از فضای وحی تنها از قرآن الفاظی بیش نماند و این کتاب شریف در بین مردم غریب و مهجور ماند. بهترین دستاویز برای منزوی کردن قرآن، این بود که آن را از صحنه زندگی خارج کنند و به عنوان متنی بدون تاثیر در عالم خارج و زندگی به آن نگریسته شود که متأسفانه چنین اتفاق ناگواری رخ داد.

در رجعت دوباره به دین باید اهتمام ما به قرآن همانند اهتمام به آن در زمان نزولش شود. در این صورت باید هر مسلمانی در صدد فهم آیات و سوره‌های آن باشد تا بتواند وظیفه و مسئولیت خود را با توجه به نزول آیات قرآن به دست آورد و مطابق آن عمل کند. بدون شک بدون این اهتمام، نمی‌توان از نصرت خداوند برخوردار شد و در حوادث و فتنه‌ها به تشخیص‌های درست رسید. نیز بدون این اهتمام نمی‌توان زندگی مورد رضایت خدا را ساخت زیرا نمی‌توان به درستی حق را از باطل تمیز داد و نمی‌توان نیازهای مادی و معنوی را به خوبی پاسخ داد. آنچه موجب می‌شود تا هدایت قرآن نصیب ما شود و نصرت خدا را در زندگی احساس کنیم، توجه به مضامین، مفاهیم و حقایق قرآن و نیز شناخت کافی از آنها و در نهایت اقدام عملی نسبت به آن حقایق است. با استفاده از روش‌های فهم که برآمده از ساختار خود کلام قرآن است، فردی که خود را مخاطب قرآن می‌داند و قصد عمل کردن و متأثر شدن از آن را دارد، به طور طبیعی آیات قرآن در او اثر می‌گذارد و در او فهمی ایجاد می‌شود. گفتنی است برای فهم روشمند از قرآن باید به صورت مکرر قرآن خوانده شود و نیز هم برای فهم بیشتر و هم عمل بهتر، باید به صورت جدی تمرین شوی تا توان شنیدن کلام وحی ایجاد شود. در این راستا دست کم گام‌هایی زیر باید در این راه برداشته شوند:

- داشتن حالت آمادگی و انتظار برای شنیدن آیات به منظور به دست آوردن تکلیف خود در زندگی و تمرکز بر آیات پس از شنیدن و دقت در معانی و فهم حقایق.
- فهم ضابطه مند آیات و سوره‌ها با توجه به معانی کلمات و آیات
- شناسایی اعمال توصیه شده یا اعمال نهی شده.
- شناسایی وجوه درونی مورد نیاز برای بروز عمل و تلاش برای تحقق آن در خود.

گزیده‌ای از روش‌های تدبر در قرآن

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

© توجه و شناسایی موقعیت‌های بروز عمل.

™ شناسایی موانع عمل و کشف راه‌های مقابله با موانع که منجر به استقامت در عمل و دستیابی به نتیجه می‌شود.

خداوند در قرآن رسالت کتاب خود را خارج کردن انسان از ظلمات به نور معرفی می‌کند و براساس سوره مبارکه ابراهیم این رسالت از مسیر برنامه‌های زیر محقق می‌شود:

- شناساندن انواع نعمت‌ها و امکانات
- تبیین چگونگی استفاده بهینه و جهت‌دار از نعمت‌ها و امکانات براساس رضایت خداوند
- شناساندن قانون‌ها و سنت‌های تبدیل‌نشده‌ی خداوند و تأثیر آن در هدایت و ضلالت
- شناساندن انواع سبک زندگی و معرفی زندگی توحیدی
- معرفی آخرت به عنوان خانه همیشگی و دار قرار و حیات حقیقی
- معرفی دنیا به عنوان بستر انتقال و زمینه شکوفایی توان‌ها و بروز اعمال صالح
- تعیین آسیب‌هایی که در مسیر پیمودن راه هدایت ممکن است پیش آید و معرفی مانع‌های شکوفایی توان‌ها و بروز اعمال صالح
- تبیین انواع نیازها و تعیین میزان ضروری برای توجه به هریک
- معرفی انسان‌های هدایت‌کننده و افراد گمراه‌کننده و شیوه‌های هدایت و ضلالت
- هوشیار کردن افراد و دوری آنان از انواع غفلت و فراموشی
- انتقال تجربه‌های زندگی دیگران به انسان
- آشنایی انسان با ملکوت آسمان‌ها و زمین
- ©
- و ...

این کتاب بر اساس دو مسئله یادشده در این گفتار، می‌خواهد تجربه شیرین هریک از موردهای بالا را برای خوانندگان فهیم قرآن دوست فراهم کند تا در اثر چنین تجربه‌ای توان ارتباط ایشان با قرآن افزایش یابد.

گزیده‌ای از روش‌های تدبر در قرآن

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

نیز بتواند آنها را به کتاب‌های روش‌های تدبر در قرآن و بحث و بررسی بیشتر هر یک از محورهای یادشده در این کتاب سوق دهد.

برای دستیابی به این هدف، سیر مطالب با محوریت قیام برای خدا، به صورت سلسله‌وار به شکل زیر تدوین شده است:

درس اول: تدبر، راه ورود قرآن به زندگی - با سوره مبارکه حمد

درس دوم: تفکر، راه ورود به قرآن - با سوره مبارکه مزمل

درس سوم: فهم معنای کلمات راه ورود به فهم قرآن - با سوره مبارکه مدثر

درس چهارم: فهم نظام سوره، روشی برای توسعه فهم قرآن - با سوره مبارکه یس

درس پنجم: مطالعه قرآن با قرآن، گسترش فهم و تضمین درستی فهم قرآن - با سوره‌های مبارکه یس، فاطر

درس ششم: فهم نظام موضوعات سوره‌های مکی - با سوره‌های ق، یس، فاطر، مزمل و مدثر

درس هفتم: نقش اسماء سوره‌های مدنی در جامعه‌سازی - با سوره مبارکه نصر

درس هشتم: نقش روایات در پیاده‌سازی قرآن - با سوره مبارکه عصر

و سخن پایانی اینکه باید در همه مراحل زندگی این موضوع را به خود یادآور شویم که قرآن سخن خداوند حکیم، کتاب زندگی، کتاب طهارت و پاکی، کتاب علم و ایمان و عمل است. این کتاب شریف برای کسی قدر و منزلت می‌یابد که برای خداوند عظمت و وقار قائل باشد و برای کسی که مبتلا به فراموشی خداوند باشد، بی‌عظمت و ناکارآمد است.

عناوین دروس این کتاب عبارتند از:

درس اول: تدبر، راه ورود قرآن به زندگی - با سوره مبارکه حمد

درس دوم: تفکر، راه ورود به قرآن - با سوره مبارکه مزمل

درس سوم: فهم معنای کلمات راه ورود به فهم قرآن - با سوره مبارکه مدثر

درس چهارم: فهم نظام سوره، روشی برای توسعه فهم قرآن - با سوره مبارکه یس

گزیده‌ای از روش‌های تدبیر در قرآن

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

درس پنجم: مطالعه قرآن با قرآن، گسترش فهم و تضمین درستی فهم قرآن - با سوره‌های مبارکه یس، فاطر
درس ششم: فهم نظام موضوعات سوره‌های مکی - با سوره‌های ق، یس، فاطر، مزمل و مدثر
درس هفتم: نقش اسماء سوره‌های مدنی در جامعه‌سازی - با سوره مبارکه نصر
درس هشتم: نقش روایات در پیاده‌سازی قرآن - با سوره مبارکه عصر